

УДК 347.921:347.736/.739 ; 347.72.04

Марко РАДОВИЋ

студент докторских студија Правног факултета
Универзитета у Београду

ПРАВНИ ПОЛОЖАЈ ПОВЕРИЛАЦА УСЛЕД НЕПОСТУПАЊА ПО УСВОЈЕНОМ ПЛАНУ РЕОРГАНИЗАЦИЈЕ

Резиме

Основни циљ овог рада садржан је у итежњи да се укаже на постојање законских недоумица позитивної стечајної права, обзнане неки практични проблеми и изнесу предлози који би могли бити од утицаја на повоување правних празнина зарад правичної реулисања пологаја поверилаца услед неосвојуања по усвојеном плану реорганізації. Како се на том поју сложеност правне природе усвојеног плана реорганізації намеће као преходно ишање, то ће оно најпре бити анализирано.

Размаирање овог ишања нарочито добија на значају услед чињенице да се и при најављеним изменама и доунама стечајної закона уише не задире у ишање пологаја поверилаца услед неосвојуања по усвојеном плану реорганізації.¹

Кључне речи: *стечај, реорганізація, план реорганізації, пологај поверилаца.*

¹ Становиште заузето према објављеној радној верзији Нацрта Закона о изменама и доунама Закона о стечају од 27.10.2013. године. Видети: www.privreda.gov.rs.

I Уводна одређења

Реорганизација стечајног дужника,² и у предвечерје прве деценије након увођења у наш правни систем, чини узрок бројних недоумица не само у судској пракси већ и у правној теорији. Разлог томе лежи у сложености правне грађе коју овај правни институт са собом носи и збиља присутне недоречености закона о појединим питањима његовог правног дејства.³

Иначе, под реорганизацијом у стечајном поступку подразумева се укупност мера које се предузимају према инсолвентном дужнику, на основу усвојеног и потврђеног плана реорганизације, ради повољнијег намирења тражбина поверилаца него у поступку банкротства.⁴ Из дате дефиниције може се закључити да је основни циљ реорганизације намирење од платежно неспособног дужника, које је повериоцима повољније него путем уновчења имовине у поступку банкротства.⁵ Економски опоравак дужника је само један од начина за остварење овог циља, али чему свакако треба тежити.⁶

- 2 Поред реорганизације стечајног дужника или стечајне реорганизације, која је управљена на чињење промена према инсолвентном привредном друштву зарад тежње ка што повољнијем намирењу његових поверилаца у односу на поступак банкротства, ваља разликовати реорганизацију платежно способног привредног друштва, установљену зарад побољшања његовог пословног успеха.
- 3 С правом се у теорији стечајног права истиче да поступак реорганизације стечајног дужника представља вероватно најсложенији правно-економски процес уопште. Више о томе: Ј. Барбић, „Преустрој дужника у стечају“, *Зборник радова са Јодушине савештована „Актуелна пракса хрватској јосиодарсџва и љравне љраксе“*, Инжењерски биро, Загреб, 1996, стр. 13.
- 4 Слично: Н. Јовановић, „Предрасуде о стечајној реорганизацији у Србији“, *Зборник радова са III Конференције одбора љрисиџујајућих земаља INSOL Europe*, Агенција за лиценцирање стечајних управника, Београд, 2007, стр. 56. Иначе, ова дефиниција ослања се на законско наређење да се под реорганизацијом подразумева намирење поверилаца према усвојеном плану реорганизације и то редефинисањем дужничко-поверилачких односа, статусним променама дужника или на други начин који је предвиђен планом реорганизације, регулисано чл. 1 ст. 4 Закона о стечају (*Сл. љласник РС*, бр. 104/2009, 99/2011 – др. закон и 71/2012 – одлука УС).
- 5 У погледу овог полазног става о циљности реорганизације постоје и другачија схватања у правној теорији, путем којих се као главни циљ стечајне реорганизације у први план истичу опстанак привредног друштва и његов економски опоравак. Истицање овог циља као главног карактеристика је, иначе, француског стечајног права. Међутим, наш правни систем ближи је америчком тумачењу циљности реорганизације, који првенствено штити повериоце, а најпосле дужника. Овај закључак јасно произлази из законског одређења нашег стечајног права, да се реорганизација спроводи ако се тиме обезбеђује повољније намирење поверилаца у односу на банкротство, а посебно ако постоје оправдани услови за наставак дужничковог пословања.
- 6 Економски опоравак дужника у пуном обиму омогуђује се путем тзв. санационог плана реорганизације. Међутим, стечајно право познаје и тзв. ликвидациони план,

Поступак реорганизације може отпочети пре, или након покретања стечајног поступка и наступања његових правних последица, што значи да је реорганизација могућа и у предстечајном поступку.⁷ Ова могућност остварује се подношењем унапред припремљеног плана реорганизације истовремено са предлогом за покретање стечајног поступка, у случају испуњености других законом прописаних услова,⁸ чиме се предупређује наступање правних последица стечаја. Међутим, и у случају када се покреће подношењем унапред припремљеног плана, реорганизација се може спровести само уколико подношењу плана претходи постојање стечајног разлога, обзиром да се на тај начин чини реалном опасност од наступања последица стечаја које доводе у питање извесност намирења поверилаца. Тиме се повериоци поспешују да „компромисним решењем“ установе мере реорганизације које ће омогућити боље задовољење њихових интереса, него код банкротства.⁹ Независно од чињенице да су стечајним законом прописане одређене мере реорганизације, учесницима у поступку реорганизације се даје пуна слобода у њиховом избору.

Уколико у законом прописаном поступку он буде изгласан прописаном већином у свакој класи поверилаца,¹⁰ након правноснажности решења о потврђивању усвајања плана реорганизације стечајни поступак се обуставља.¹¹ Стога, усвојени план реорганизације чини основ даљег регулисања односа учесника поступка реорганизације стечајног дужника. Од искључиво његове правне природе и законом прописаних

као и преносни план. Код ликвидационог плана реорганизације циљ је да се путем ликвидације стечајног дужника оствари повољније намирење поверилаца у односу на поступак банкротства. Његова предност у односу на банкротство огледа се у томе што он твори могућност одступања од законских правила о начину и времену намирења стечајне масе. Преносним планом се тежи опстанку само дела привредног друштва који позитивно послује, док се његов нефункционални део ликвидира. Више о врстама планова реорганизације: Група аутора, *Приручник за стечајне управнике*, Агенција за лиценцирање стечајних управника, Intermex, Београд, 2005, стр. 333.

7 В. Серјевић, „Коментар неких одредби Закона о стечајном поступку у контексту међународних извора стечајног права“, *Билтен судске праксе њирџовинских судов*, бр. 4/2007, Београд, стр. 244.

8 Закон о стечају, чл. 156–160.

9 Д. Слијепчевић, „Непоступање по усвојеном плану реорганизације“, *Билтен судске праксе њирвредних судов* Републике Србије, бр. 3/2010, стр. 285; Д. Манолева-Митровска, „Фази во реорганизацијата на стечајниот должник во правото на Република Македонија“, *Зборник Правној факултетиа у Зајребу*, бр. 2/2011, стр. 851.

10 О формирању класа поверилаца у поступку реорганизације стечајног дужника, видети: В. Радовић, „Класификовање потраживања у поступку реорганизације“, *Зборник радова „Хармонизација стечајној њрава и нови Закон о стечајном њосџујку“*, Правни факултет Универзитета у Нишу, 2005, стр. 232.

11 Закон о стечају, чл. 166 ст. 2.

правних последица потврђивања плана зависна је успешност намирења потраживања поверилаца. Уколико план реорганизације буде до краја извршен, престају потраживања поверилаца утврђена планом.¹² Међутим, у случају када стечајни дужник не поступа по усвојеном плану реорганизације или поступа супротно плану, чиме се угрожава његово спровођење, тада настаје нови стечајни разлог који омогућава повериоцима обухваћеним планом реорганизације, као и повериоцима чија су потраживања настала пре усвајања плана а нису обухваћена планом, да поднесу предлог за покретање новог стечајног поступка.¹³ О даљој судбини потраживања поверилаца, како обухваћених планом реорганизације, тако и повериоцима чија потраживања нису обухваћена планом, стечајни закон доста оскудно говори.

Отуда је основни циљ овог рада садржан у тежњи да се укаже на постојање законских недоумица позитивног стечајног права, обзнане неки практични проблеми и изнесу предлози који би могли бити од утицаја на попуњавање правних празнина зарад правичног регулисања положаја поверилаца услед непоступања по усвојеном плану реорганизације. Како се на том путу сложеност правне природе усвојеног плана реорганизације намеће као претходно питање, то ће и оно превасходно бити предмет разматрања.

II Правна природа усвојеног плана реорганизације

Општу претпоставку за спровођење реорганизације стечајног дужника, било по унапред припремљеном плану било по плану поднетом у току стечајног поступка, чини израда и подношење уредног и благовременог плана реорганизације. Тим актом се може изменити обим, начин, редослед намирења поверилаца у стечајном поступку, па чак је могуће извршити статусне промене стечајног дужника, али све у циљу стварања бољих услова намирења поверилаца. У том смислу план реорганизације представља израз сагласности воља већинских поверилаца.¹⁴ Међутим, специфичност усвојеног плана реорганизације

12 Закон о стечају, чл. 173.

13 Поред изнетог, подношење предлога за покретање новог стечајног поступка могућно је и у случају да је план реорганизације издејствован на преваран или незаконит начин, у складу са чл. 173 ст. 1 тач. 1 Закона о стечају. Међутим, уколико се утврди постојање овог стечајног разлога, стечајни судија ће решењем о отварању стечајног поступка одредити да се стечајни поступак спроводи банкротством стечајног дужника.

14 Како се у нашем стечајном праву не тражи дужникова сагласност као услов пуноважности плана реорганизације, то није могућно засигурно истицати да се реорганизација заснива на уговору између већинских поверилаца и стечајног дуж-

огледа се у принудном протезању његовог правног дејства и на мањинске повериоце, који су гласали против његовог усвајања, или се о његовом прихватању нису изјашњавали. Његов принудни карактер присутан је донекле и код поверилаца који су се са овим планом сагласили, јер им је слобода воље ипак помало сужена, имајући у виду положај стечајног дужника и његову платежну неспособност.¹⁵

Следом наведеног, уколико се пође од законског наређења да усвојени и решењем стечајног судије потврђени план реорганизације има снагу извршне исправе и да се сматра новим уговором за измирење потраживања која су у њему наведена, то има за последицу да се сва потраживања и права свих поверилаца, као и других лица, и обавезе стечајног дужника одређене планом, уређују искључиво према условима из плана реорганизације. Надаље из стечајног закона произлази да извршност плана реорганизације наступа са датумом правноснажности решења стечајног судије о потврђивању да је план усвојен, као и да се у исто време стечајни поступак према стечајном дужнику обуставља.

У складу са изнетим законским наређењем да се усвојени план реорганизације, са снагом извршне исправе, има сматрати новим уговором за измирење потраживања у њему наведених, у теорији права се јављају различити правци у приступу правној природи овог правног института. Један део правних теоретичара стоји на становишту да је реч о уговору, други је заступао став да је у питању судска одлука, а по трећем, мешовитом схватању, план реорганизације има природу судски одобреног уговора.¹⁶ Поред ове, присутна је и теорија усвојеног плана реорганизације као судски закљученог уговора.¹⁷

Међутим, и поред чињенице да је, у складу са одредбом стечајног закона, усвојени план реорганизације извршна исправа која се има сматрати новим уговором за намирење потраживања у њему наведених, може се макар размотрити питање да ли уопште план реорганизације има правну природу уговора. Да ли се правни акт произашао вољом квалификоване већине поверилаца, којим се принудно намећу пра-

ника. Присуство воље стечајног дужника присутно је само у случају када се он појави у улози подносиоца плана, мада и у том случају право да решавају о судбини плана припада искључиво квалификованој већини поверилаца. Чак ни суд не узима учешће у закључењу овог уговора. Улога суда се своди на оцену формално-правне исправности плана, а не и на мериторну оцену да ли се изгласаним планом у најбољој мери штите интереси поверилаца. Више о томе: Н. Јовановић, *нав. дело*, стр. 55.

15 М. Васиљевић, *Компанијско право (Право привредних друштва)*, Правни факултет у Београду, Београд, 2011, стр. 557.

16 М. Васиљевић, *нав. дело*, стр. 557.

17 Н. Јовановић, *нав. дело*, стр. 56.

ва или обавезе мањинским повериоцима који су се том правном акту успротивили или се о њему нису изјаснили, може уопште уподобити уговору као основном извору облигационог права.¹⁸

Полазећи од уобичајене дефиниције уговора по којој се он прихвата као размена сагласних изјава воље између два или више лица, којом се заснива, мења или укида одређени правни (облигациони) однос,¹⁹ и да од уговора треба разликовати тзв. закључке више лица,²⁰ на први се поглед може закључити да правна природа плана реорганизације озбиљно одудара од природе уговора. Уколико се, притом, дода да се након усвајања плана реорганизације у пракси може десити да се гласовима квалификоване већине поверилаца, повериоци који су остали у мањини доводе у неравноправан положај у односу на стање у коме би се нашли да је стечај окончан банкротством,²¹ питање уговорне природе овог акта озбиљно се ставља под вео сумње.

Уистину, усвојени и потврђени план реорганизације неспорно твори права и обавезе његових учесника,²² уређене у складу са наче-

18 О уговору као извору облигационог права: С. Перовић, *Коментар Закона о облигационим односима*, Савремена администрација, Београд, 1995, стр. 61.

19 Ј. Радишић, *Облигационо право*, Номос, Београд, 2004, стр. 70; слично: С. Перовић, *Облигационо право*, Службени лист СФРЈ, Београд, 1981, стр. 151.

20 Ј. Радишић, *нав. дело*, стр. 71. Он под тзв. закључцима више лица подразумева нпр. закључке одређених колективних тела: скупштина, управних или извршних одбора, зборовна, савета, удружења, конгреса и сл. И они у случајевима и под условима које закон прописује имају такође извесно правно дејство. Они такође, попут уговора, представљају сагласност воља више лица, али, за разлику од уговора, они не захтевају сагласност свих учесника, већ сагласност већине (просте или сложене). Закључак везује све чланове колективног тела, чак и оне који су гласали против њега и нису ни учествовали у његовом доношењу, док уговор захтева сагласност и учешће свих лица која чине уговорне стране. Кратко речено, код закључка важи принцип већине, а код уговора принцип сагласности воља свих учесника. У унутрашњем односу закључак има обележја вишестраног правног посла, док изјава воље учињена на основу закључка трећем лицу представља једнострану правну посао.

21 Д. Слијепчевић, „Заштита мањинских поверилаца у поступку реорганизације“, *Правни информатор*, бр. 10/2009, стр. 4. О својеврсном тзв. „стечајном *gerrymandering*-у“ видети: В. Радовић, *нав. pag*, стр. 233.

22 У теорији права се критички приступа ставу, у судској пракси често присутном, да је усвојени план реорганизације по својој природи једнострано обавезујући уговор. Иако се по слову стечајног закона дефинише да се по доношењу решења о потврђивању усвајања плана реорганизације, сва потраживања и права поверилаца и других лица и обавезе стечајног дужника одређене планом уређују искључиво према условима из плана, па се, сходно томе, на први поглед може закључити да усвојени план реорганизације твори на страни поверилаца само права а на страни стечајног дужника само обавезе, сложеност правне природе плана реорганизације не дозвољава да се овакво становиште прихвати. У прилог томе говори могућност

лом аутономије воље квалификоване већине поверилаца,²³ али извор тих облигација не представља уговор, већ посебан правни акт својствен искључиво стечајном праву, какав је усвојени и потврђени план реорганизације. Његов поступак усвајања,²⁴ обавеза потврђивања од стране стечајног судије,²⁵ дејство и према повериоцима који су се њему противили или били уздржани, па и регулисање правних последица непоступања по усвојеном плану реорганизације, знатно га удаљавају од уговорне правне природе.

Управо се из тог разлога у теорији стечајног права помиње да је план реорганизације близак принудном поравнању,²⁶ с тим што је план реорганизације знатно шири и сложенији правни институт,²⁷ па се са принудним поравнањем не може поистоветити.²⁸

Специфичност усвојеног плана реорганизације огледа се и у његовом правном дејству. Наиме, последице усвајања плана реорганизације могу се исказати његовим материјалноправним и процесноправним дејствима.²⁹ Материјалноправна дејства усвојеног плана реорганизације зависна су од сложености његове садржинске грађе. Прихваћени план реорганизације од утицаја је како према необезбеђеним тако и обезбеђеним повериоцима, премда своја права повериоци према стечајном дужнику остварују искључиво према условима из плана реорганизације. Међутим, усвојени план реорганизације није од утицаја на потраживања поверилаца према јемцима, солидарним дужницима стечајног дужника и регресним обвезницима.³⁰ Тако би повериоци стечајног дужни-

да се усвојеним планом реорганизације намећу обавезе стечајном управнику и другим ангажованим лицима у поступку реализације усвојених мера, па и самим повериоцима. Све је то зависно од разноликости мера које се могу предвидети. Поред тога, планом реорганизације повериоци се могу обавезати на одрицање од дела својих потраживања. Просто речено, правна природа плана реорганизације знатно је сложенија.

23 Д. Слијепчевић, „Реорганизација стечајног дужника“, *Правни информатор*, бр. 4/2006, стр. 21.

24 Закон о стечају, чл. 165.

25 Закон о стечају, чл. 166 ст. 1.

26 М. Велимировић, „Какав треба да буде садржај закона о стечају“, *Правни информатор*, бр. 3/2004, стр. 29.

27 М. Васиљевић, *нав. дело*, стр. 557.

28 Детаљно о сличности и разликама између реорганизације и принудног поравнања видети: Н. Јовановић, *нав. дело*, стр. 52–53.

29 Д. Слијепчевић, С. Спасић, *Коментар Закона о стечајном посредству*, Сес Месон, Београд, 2006, стр. 472.

30 У складу са одредбом чл. 1007 ст. 2 Закона о облигационим односима (*Сл. лист СФРЈ*, бр. 29/78, 39/85, 49/89 – одлука УСЈ и 57/89, *Сл. лист СРЈ*, бр. 31/93 и *Сл. лист СЦГ*, бр. 1/2002 – Уставна повеља), прописано је да смањење обавезе главног

ка од ових лица своја потраживања могли наплатити у целости.³¹ С друге стране, његова процесноправна дејства произлазе из законског наређења да је усвојени план реорганизације извршна исправа. Тиме се ствара правна могућност да услед непоштовања услова прописаних планом, повериоци из плана реорганизације могу захтевати намирење потраживања из плана у поступку принудног извршења. По правноснажности решења о потврђивању плана стечајни поступак према стечајном дужнику се обуставља. Тиме престају све правне последице отварања стечајног поступка, а у називу стечајног дужника брише се ознака „у стечају“. Процесна дејства усвојеног плана реорганизације протежу се све до његовог извршења, обзиром да услед непоступања по усвојеном плану реорганизације или услед утврђења да је он усвојен на преваран и незаконит начин, према стечајном дужнику се може поднети предлог за покретање стечајног поступка.

При анализи правних дејстава усвојеног плана реорганизације, у теорији се може поставити и питање да ли усвојени план реорганизације производи правно дејство само међу учесницима обухваћеним планом, тзв. дејство *inter partes*, или он продукује одређене правне последице и на трећа лица.³² Ово се питање нарочито чини оправданим обзиром да је у самом стечајном закону нормирано да се права и обавезе и других лица, не само поверилаца, уређују искључиво према условима из усвојеног плана.³³ Притом треба имати у виду да дејство плана према трећим лицима не доводи у питање постојање облигационоправне природе самог плана, обзиром да су теорији права, додуше као изузетак, познате и облигације које немају искључиво релативно правно дејство.³⁴

Следом свега наведеног, у покушају да се изнађе одговор на питање правне природе усвојеног плана реорганизације, можда би најприкладније било приклонити се ставу да усвојени план реорганизације представља сложени правни акт својствен стечајном праву, који као израз сагласности воље квалификованих поверилаца у циљу њиховог повољнијег намирења у односу на поступак банкрутства, чија се правна

дужника у стечајном поступку или у поступку принудног поравнања не повлачи за собом и одговарајуће смањење обавезе јемца, те јемац одговара повериоцу за цео износ своје обавезе.

31 Решење Привредног апелационог суда, Пвж. 9298/2010 од 2.6.2010. године.

32 О дејству усвојеног плана реорганизације према трећим лицима говори се и у енглеском и америчком стечајном законодавству. Видети: UK Insolvency Act 1986, sections 1–7; US Bankruptcy Code, Chapter 11.

33 Закон о стечају, чл. 167 ст. 1.

34 Детаљно о апсолутном дејству облигација, као изузетку од њиховог дејства *inter partes*, видети: О. Антић, „Облигација: Правна природа, садржина и закон корелације“, *Анали правној факултету у Београду*, бр. 1/2007, стр. 24–25.

дејства принудно протежу и на повериоце који су гласали против његовог усвајања или се о његовом прихватању нису изјашњавали,³⁵ чини правни основ спровођења процеса реорганизације стечајног дужника и намирења поверилаца, и као такав има специфичну правну природу *sui generis*.

III Положај поверилаца услед непоступања по усвојеном плану реорганизације – позитивноправна регулатива

Усвојени и решењем стечајног судије потврђени план реорганизације производи правна дејства моментом правноснажности решења о потврђивању усвајања плана реорганизације.³⁶ То је и моменат када се стечајни поступак обуставља. Након доношења правноснажног решења стечајног судије којим се потврђује унапред припремљени план реорганизације, уколико је овим планом обухваћено непостојеће потраживање или потраживање у износу који је већи од стварно постојећег, ранији стечајни дужник, повериоци обухваћени планом, као и повериоци чија су потраживања настала пре усвајања овог плана, могу у року од годину дана тужбом, противтужбом или истицањем приговора у парници оспорити такво потраживање.³⁷ Ова правна могућност односи се само на побијање дејства усвојеног унапред припремљеног плана, не и плана реорганизације усвојеног након отварања стечајног поступка према стечајном дужнику. План реорганизације усвојен у току стечајног поступка може се оспорити само од стране стечајног судије ускраћивањем потврде плана по службеној дужности или по предлогу поверилаца чији су интереси њиме повређени.³⁸ Отуда повериоци нису

35 Чињеница да са једне стране план реорганизације представља израз сагласности воље квалификоване већине поверилаца а са друге стране се његова правна дејства принудно протежу и на повериоце који су се плану супротставили или били уздржани, даје овом правном институту карактер *contradictio in adjecto*, чинећи га различитим од других сличних правних института. О томе: М. Велимировић, *Стечајно право*, Нови Сад, 2004, стр. 187; Д. Слијепчевић, С. Спасић, *нав. дело*, стр. 472.

36 Да би се план реорганизације могао усвојити морају се кумулативно испунити два законом прописана услова. Први, да предложени план реорганизације прихвате све класе на законом прописан начин. И други, да је тако прихваћени план реорганизације у складу са одредбама Закона о стечају. О томе: Д. Слијепчевић, „Непоступање по усвојеном плану реорганизације“, *Билтен судске праксе привредних судова*, бр. 3/2010, стр. 287.

37 Закон о стечају, чл. 167 ст. 5.

38 Више о томе: М. Дика, *Четвртиа новела стечајног закона*, Народне новине д.д., Загреб, 2006, стр. 56; Д. Слијепчевић, „Правне последице неизвршења плана реорганизације“, *Правни информатор*, бр. 3/2011, стр. 5. И у хрватском стечајном законодавству, попут нашег, стечајни судија може из два разлога по службеној дуж-

овлашћени да тужбом, противтужбом или приговором непосредно побијају правна дејства плана реорганизације усвојеног у току стечајног поступка, услед повреде њиховог интереса. С друге стране, иако закон о томе не говори, повериоци имају правни интерес да предузимањем поменутих процесних радњи доказују да је план реорганизације усвојен на преваран или незаконит начин.

Иначе, сложеност правне природе усвојеног плана реорганизације манифестована, између осталог, у законском наређењу да он моментом правноснажности стиче правну снагу извршне исправе, доприноси да се сва потраживања и права поверилаца и других лица, као и обавезе стечајног дужника одређене планом, уређују искључиво према условима из плана. У судској пракси се, међутим, као спорно јавља питање судбине потраживања поверилаца насталих пре отварања стечајног поступка према стечајном дужнику, али услед чињенице да у прописаном року нису благовремено пријавили своја потраживања према стечајном дужнику, иста нису обухваћена планом реорганизације усвојеним по отварању стечајног поступка.³⁹ Услед правилног расуђивања да се услед правноснажности усвојеног плана реорганизације стечајни поступак обуставља, а не закључује, утемељен је став судске праксе да и у случају статусних промена,⁴⁰ попут престанка постојећих и оснивања нових привредних друштава, као евентуалних мера уређених планом реорганизације код којих стечајни дужник не наставља са пословањем у облику каквом је био организован пре стечајног поступка, друштво или друштва стицаоци, као правни следбеници, поред права, сразмерно стичу и обавезе свог правног претходника, стечајног дужника, у складу са извршеном статусном променом прописаном планом реорганизације.⁴¹ Отуда и у случају

ности ускратити потврду плана реорганизације. То је могуће уколико су повређени прописи о садржају плана и поступању приликом његове израде и доношења, као и о прихвату од стране поверилаца и о пристанку дужника, осим ако се ти недостаци не могу отклонити. У економску оправданост плана суд не може задирати.

39 Ово се питање не може јавити као спорно у случају унапред припремљеног плана реорганизације, обзиром да је императивном нормом стечајног закона прописано да унапред припремљени план реорганизације, поред осталих, мора садржати одредбу којом се одређује да ће потраживање поверилаца које није обухваћено одредбама плана о намирењу поверилаца бити намирено на исти начин и под истим условима као потраживање других поверилаца његове класе. Видети чл. 156 ст. 3 тач. 1 Закона о стечају.

40 Видети: Закон о привредним друштвима (*Сл. гласник РС*, бр. 36/2011 и 99/2011), чл. 483 ст. 1.

41 Овде је место истаћи да у теорији права чак постоје присталице схватања да и након престанка постојања привредног друштва као правног претходника у случају статусних промена, оно наставља да живи (*јавна фикција*) под јединственим субјективитетом са новооснованим привредним друштвом као правним следбеником. О томе: В. Круљ, *Правни режим и облици концентрација у привреди*, Бео-

када привредно друштво након усвојеног плана наставља са обављањем делатности у неизмењеној правној форми или то чини у складу са планом реорганизације одређеним статусним променама, обавезе према дужницима не престају. Напротив, оне су правно валидне према свим повериоцима, па и оним који нису обухваћени планом, обзиром да друштво стицалац постаје целокупном својом имовином солидарно одговорно са стечајним дужником за његове обавезе.⁴² Стога, окончање стечајног поступка реорганизацијом стечајног дужника не може бити од утицаја на престанак његових обавеза према оним повериоцима чија су потраживања из било којег разлога изостављена из усвојеног плана реорганизације.⁴³ Но, како се овим повериоцима не би погодновало у односу на повериоце чија су потраживања обухваћена планом реорганизације, правилно је у судској пракси утемељено становиште да се сва њихова потраживања могу утврдити само сразмерно условима утврђеним планом.⁴⁴ То је свакако у складу са императивним законским наређењем којим је стечајни дужник обавезан да након усвојеног плана реорганизације све послове и радње предузима према условима из плана.⁴⁵

Међутим, оно што у данашњици можда највише заокупља пажњу правне умности и предмет је бројних недоумица, јесте питање судби-

град, 1978, стр. 61. С друге стране стоје правни теоретичари који само делимично прихватају напред изложено становиште и то због евентуалне могућности вођења спорова о побијању одлука о фузији, у случају припајања. Попут: М. Васиљевић, *нав. дело*, стр. 531.

42 Д. Слијепчевић, „Правна дејства плана реорганизације на трећа лица“, *Билтен судске праксе њивредних судова*, бр. 3/2012, стр. 315. Он даље појашњава да и поред чињенице да су правне последице статусних промена прописане одредбом чл. 505 Закона о привредним друштвима, овде треба имати у виду да су исте спроведене планом реорганизације. Отуда се и начин расподеле одговорности друштва стицалоца за обавезе стечајног дужника може посебно уредити, у складу са првом тачком, првог става ове законске одредбе.

43 Њихово потраживање неће бити загарантовано извршном исправом, али то не значи да су због неучествовања у стечајном поступку у којем је усвојен план реорганизације исти лишени и сваке могућности намирења својих потраживања према стечајном дужнику. Дакле, разлика у односу на повериоце чија су потраживања обухваћена планом јесте само у томе што је њихово потраживање обезбеђено извршном исправом. О томе говори: Д. Слијепчевић, „Правна дејства плана реорганизације на трећа лица“, стр. 319.

44 Одговор утврђен на седници Одељења за привредне спорове Вишег трговинског суда од 5. и 25. октобра и 7. и 14. новембра 2006. године. (Пример: уколико се усвојеним планом реорганизације предвиди отпуст дуга од 30% од укупног потраживања хирограферних, необезбеђених поверилаца, то ће у парничном поступку свим повериоцима са сродним, основаним потраживањима која нису обухваћена планом, суд признати потраживање у проценту од 70% од укупног потраживања).

45 Закон о стечају, чл. 167 ст. 2.

не потраживања поверилаца привредног друштва услед непоступања по усвојеном плану реорганизације, и то како оних који су обухваћени планом тако и оних чија потраживања нису увршћена у план. Главни разлог томе јесте сложеност правне природе плана реорганизације и недореченост стечајног закона по овом правном питању. Као нарочито спорна јављају се два питања. Прво је да ли услед усвајања плана реорганизације долази до трајног редефинисања односа поверилаца обухваћених планом реорганизације. Сходно томе, уколико услед непоступања по плану, као стечајном разлогу,⁴⁶ дође до отварања новог стечајног поступка, да ли ће повериоцима обухваћеним планом бити у том стечајном поступку признато само потраживање које по одређењу из плана реорганизације није делимично или у целости намирено, или пак правне последице раније усвојеног плана престају, па би у том случају овим повериоцима било признато целокупно потраживање према стечајном дужнику, постојано пре редефинисања односа планом реорганизације, уколико се у моменту испитивања потраживања утврди његова основаност. Друго спорно питање односи се на положај поверилаца чија потраживања нису била обухваћена планом, те уколико дође до отварања новог стечајног поступка услед непоступања по усвојеном плану као стечајном разлогу, јавља се дилема да ли ће ови повериоци моћи пријавити своја постојећа потраживања према стечајном дужнику и да ли ће њихова потраживања у поступку испитивања потраживања од стране стечајног управника бити утврђена у целости или само према условима из плана, без обзира што планом реорганизације нису били обухваћени.

При разматрању првог спорног питања, горе наведеног, ваља поменути да се оно нарочито актуелизује у случају када по мерама предвиђеним планом реорганизације дође до делимичног отпуста дуга стечајног дужника према одређеним или свим повериоцима из плана. Отуда, полазећи од извршне снаге усвојеног и потврђеног плана, потом законског наређења да се по правноснажности решења стечајног судије о потврђивању усвојеног плана реорганизације сва потраживања и права поверилаца и других лица и обавезе стечајног дужника могу реализовати искључиво на начин и под условима прописаним планом реорганизације, као и законске претпоставке да по правноснажности усвојеног плана престају све правне последице отварања стечајног

46 Одредбом чл. 11 ст. 2 тач. 4 Закона о стечају прописано је да непоступање по усвојеном плану реорганизације чини стечајни разлог. Међутим, покретање новог стечајног поступка над истим привредним друштвом након непоступања по раније усвојеном плану реорганизације представља само правну могућност, не и обезвезу. То превасходно зависи од воље овлашћених предлагача, који у овом случају могу бити само повериоци обухваћени планом реорганизације и повериоци чија су потраживања настала пре усвајања плана а нису обухваћени планом.

поступка према дужнику, то је правилно становиште судске праксе изражено у ставу да се по правноснажности плана реорганизације гасе права поверилаца према стечајном дужнику у односу на планом уређени отпуст дуга.⁴⁷ У духу изнетог произлази да доношењем плана реорганизације, сходно позитивној законској регулативи, долази до трајног редефинисања односа између поверилаца и стечајног дужника, што представља један од најбитнијих аспеката доградње правног института реорганизације у односу на наше раније важеће стечајно законодавство.⁴⁸ На тај начин се обавезе стечајног дужника коначно свODE само на преостали део потраживања поверилаца, које по плану реорганизације није било предмет отпуста дуга. Следом изнетог, по правноснажности решења о потврђивању усвојеног плана реорганизације, престају делимична или у потпуности опроштена дуговања стечајног дужника. С друге стране, дуговања стечајног дужника дефинисана планом а која нису била предмет отпуста, гасе се тек даном потпуног намирења свих обавеза предвиђених планом, обзиром да потпуно извршење плана реорганизације чини законом прописани услов за престанак дужникове обавезе регулисане према условима из плана.

Све наведено од помоћи је при доношењу закључка о правној снази усвојеног плана реорганизације чије неизвршење представља стечајни разлог за покретање новог стечајног поступка, обзиром да по овом питању закон ћути. Дакле, спорно је да ли доношењем решења о покретању новог стечајног поступка престају раније постојана правна дејства неизвршеног плана реорганизације или се у његова правна дејства не задире. При том треба имати у виду да сходно становишту позитивног стечајног законодавства правни послови и правне радње предузете по раније усвојеном плану не могу бити предмет побијања,⁴⁹ као и да услед већ изнете сложености правне природе плана реорганизације и указаног недостатка његове уговорне природе, исти не може у новом стечајном поступку бити третиран као двострано обавезујући уговор,⁵⁰ те ни по

47 Овај правни став је владајуће становиште судске праксе привредног судства а плод је фантастичне правне анализе и донетих закључака у реферату: Д. Слијепчевић, „Непоступање по усвојеном плану реорганизације“, *Билтен судске праксе привредних судова*, бр. 3/2010, стр. 293.

48 Овде је место поменути да по раније важећем законском одређењу, прописаном у чл. 137 Закона о стечајном поступку (*Сл. гласник РС*, бр. 84/04 и 85/05), учињени отпуст дуга према стечајном дужнику или на други начин редефинисани односи производили су коначно правно дејство тек са даном потпуног извршења свих обавеза прописаних усвојеним планом реорганизације. То је било могућно из разлога што је усвајањем плана реорганизације, тада долазило само до застоја поступка спровођења стечаја банкротством, а не и до обуставе истог. Извор: Решење Привредног апелационог суда, Пж. 2602/11 од 7.4.2011. године.

49 Закон о стечају, чл. 126 ст. 1 тач. 1.

50 Иако закон користи терминологију „двостранотеретни уговор“, прикладније је њиховом духу називати их „двострано обавезним уговорима“. О томе: В. Радовић,

том основу не може бити говора о могућности његовог опстанка.⁵¹ Обзиром на изнето, како је у складу са императивним законским решењем усвојеном плану реорганизације дата снага извршне исправе, то је већинско становиште судске праксе, исказано у ставу да неизвршени план реорганизације остаје на правној снази и након доношења решења о покретању новог стечајног поступка због његовог неизвршења, свакако сагласно духу императивних норми позитивног стечајног закона. На тај начин у новопокренутом стечајном поступку услед непоступања по усвојеном плану реорганизације као стечајном разлогу, повериоци могу пријавити само неизмирена потраживања из раније усвојеног плана реорганизације,⁵² а која ће бити третирана као потраживања заснована на извршној исправи.⁵³ Овај правни став доминантан је у судској пракси⁵⁴ и заснован је на одредбама позитивног стечајног права. Друго је питање правичности оваквог законског приступа.

Следећи логику наведеног тумачења закона ваља прићи и покушају да се да одговор на друго питање постављено као спорно, а које је управљено на судбину потраживања поверилаца која нису била обухваћена планом у случају отварања новог стечајног поступка услед непоступања по плану реорганизације као стечајном разлогу. Отуда, услед недоречености закона, као једино правично намеће се решење да се и ова потраживања, без обзира што нису обухваћена раније усвојеним планом, у поступку испитивања њихове основаности у новоствореном стечајном поступку, третирају искључиво према условима из раније усвојеног плана. Дакле, и ова потраживања би била третирана по истом принципу као и потраживања поверилаца обухваћених раније усвојеним планом реорганизације. Разлози оправдања оваквом приступу могу се тражити у сложености правне природе усвојеног плана реорганизације и законског наређења да се и потраживања других лица, поред поверилаца обухваћених планом, могу уређивати искључиво према условима из плана реорганизације. То у извесном смислу потврђује становиште да план реорганизације, као сложени правни акт, нема искључиво правно дејство *inter partes*, већ се његово дејство протеже и на трећа лица.

„Дилеме у вези са појмом неизвршених двостранообавезних уговора у стечају“, *Право и привреда*, бр. 5–8/2009, стр. 430.

51 Закон о стечају, чл. 94.

52 Овакав правни став изнео је: Д. Слијепчевић, „Непоступање по усвојеном плану реорганизације“, стр. 303.

53 О правном третману пријављених потраживања заснованих на извршној исправи више: Н. Јовановић, „Оспорљивост „извршних“ потраживања у стечају“, *Билтен судске праксе привредних судова*, бр. 3/2010, стр. 267–282.

54 Већински неформалан став судија привредних судова исказан на Саветовању поводом актуелних проблема из стечајне праксе одржаном у организацији Правосудне академије, дана 12.7.2013. године у Крагујевцу.

Ваља још и додати да је овакав приступ можда и једини пут да се у складу са позитивно-правном стечајном регулативом изнађе решење којим би се онемогућило погодовање повериоцима који нису обухваћени планом реорганизације у односу на повериоце који су планом обухваћени. Ово из разлога што се на тај начин и једни и други повериоци доводе у равноправан положај, чинећи могућим да своја потраживања наплате само према условима предвиђеним планом.⁵⁵

IV Теоријско-правни приступ регулисању положаја поверилаца услед непоступања по усвојеном плану реорганизације

Свакако да је становиште судске праксе, по којој се повериоцима обухваћеним планом реорганизације омогућава да своја потраживања у новоотвореном стечајном поступку услед непоступања по плану, пријаве искључиво према плану реорганизације као извршној исправи, утемељено на логици стечајног закона и императивним законским наређењима. Међутим, сасвим оправдано се, макар у правној теорији, може поставити питање да ли је овакав приступ самог законодавца правичан.

Иако судије, у све присутнијем времену законске неправичности, достојно теже остварењу основних задатака и сврхе правичности и морала у случају законске недоречености, посматраних искључиво кроз идеју природног права „...да позитивно право у конкретним случајевима доводи у склад са друштвеним схватањем праведног, отклањајући нарочито негативне последице статичности и општости правила позитивног права“,⁵⁶ оне су нажалост на том путу често омеђене императивним законским нормама. Стога је задатак правне теорије да, кад год је то могуће, укаже на постојање законских нелогичности и одударање за-

55 У супротном би повериоцима који нису обухваћени планом реорганизације било омогућено да пријаве потраживање према стечајном дужнику у пуном обиму, док би повериоцима обухваћеним планом било омогућено да пријаве само потраживања редефинисана планом. То и на први поглед ствара ову правну ситуацију неправичном, обзиром да би на тај начин процесна дисциплина поверилаца који су благовремено пријавили своја потраживања и ангажовали се да по плану, чак и уз редефинисање односа, део својих потраживања наплате, била санкционисана, док би, с друге стране, процесна недисциплина оних поверилаца који нису обухваћени планом чинила правну могућност за повољније намирење.

56 Наводи представљају основне постулате природног права који чине део неке врсте теоријског кодекса или теоријског Закона XII таблица нашег времена, изграђеним кроз животно дело Божићара С. Марковића, а које је детаљно описао С. Перовић у делу „Зачеци српске филозофске мисли о природном праву“, *Анали Правној факултету у Београду*, бр. 1–4, 2001, стр. 214.

кона од права и правде. Уистину, мора се признати, да код института реорганизације стечајног дужника, недореченост закона, па каткад и нека законска противуречност, узрок су превасходно сложености правне природе плана реорганизације а не лоше намере законодавца, па се у том правцу ваља водити и при критичком осврту на позитивна законска решења овог правног института.

Одсуство правичности при регулисању положаја поверилаца стечајног дужника услед неуспеха плана реорганизације, код утемељене позитивноправне законске логике, најопипљивије је при регулисању положаја поверилаца који су се дела свог потраживања према стечајном дужнику одрекли, путем отпуста дуга, све зарад њиховог повољнијег намирења него у поступку банкротства. Следећи логику позитивног стечајног закона, у случају неуспеха плана реорганизације, ови повериоци би у новоотвореном стечајном поступку могли пријавити само део свог потраживања који по усвојеном плану није наплаћен, док део потраживања од којег су се одрекли зарад вере у успешно остварење плана они не могу наплатити.

Полазећи од циљне функције усвојеног плана реорганизације која се манифестује у повољнијем намирењу поверилаца обухваћених планом у односу на поступак банкротства, напред наведена законска логика може довести до могућности настанка бројних злоупотреба и одсуства основног смисла овог правног института. Наиме, превасходни циљ процеса реорганизације стечајног дужника јесте намирење, и то оно које је повољније у односу на намирење планирано у поступку банкротства. Уколико такво намирење у реорганизацији изостане, може се поставити питање оправданости одржавања на снази одрицања учињених од оних поверилаца који су у његово остварење веровали. Опет овде ваља поменути, да сложеност правне природе плана реорганизације доприноси да се дејства ових одрицања протежу и на повериоце обухваћене планом, а који су се усвојеном плану успротивили или су од његовог усвајања били уздржани. То свакако додатно подгрева сумњу у оправданост приступа да отпуст дуга остаје на снази и у случају неуспеха плана реорганизације.

Такође, имајући у виду да по правилима позитивног стечајног права до усвајања плана реорганизације може доћи и пре истека законом прописаног рока за пријаву потраживања,⁵⁷ то пракса може изнедрити ситуацију да одређеним повериоцима, који су своје потраживање пријавили благовремено али опет након усвајања плана реорганизације, буде онемогућено да учествују у формирању већине и одређивању садржине плана реорганизације. Ти се повериоци практично стављају у

57 Упоредити чл. 111 ст. 5 и чл. 162 Закона о стечају.

положај да услед неусклађености самог стечајног закона буду лишени могућности учествовања у одређивању садржине плана реорганизације, односно да својим уделом потраживања учествују и у формирању евентуално другачије квалификоване већине. С друге стране, њима се невољно намећу дејства усвојеног плана од квалификоване већине, а која могу чинити и обавезу на одрицање од дела свог потраживања према стечајном дужнику.

Уз изнето, може се истаћи да поред отпуста дуга постоје и бројне практичне могућности које подгревају сумњу у правичност утемељене законске логике да услед усвајања плана реорганизације долази до трајног одрицања дела потраживања поверилаца, уколико је исто по плану дефинисано. Примера ради, може се навести могућност да се планом реорганизације предвиди мера којом би се повериоци чија су потраживања обезбеђена, разлучни повериоци, одrekli свог обезбеђења. У том случају се надаље може десити да се у класи ових поверилаца, евентуалним прегласавањем, мањинским повериоцима наметне мера по којој би били обавезни да се од свог обезбеђења одрекну иако то није било у њиховој вољи.⁵⁸ Следећи логику позитивног стечајног права, услед неуспеха плана и покретања новог стечајног поступка, ови повериоци би своје потраживање, након невољног одрицања од обезбеђења, могли пријавити само као необезбеђени, стечајни повериоци. То свакако рађа могућност бројних злоупотреба.

Међутим, поред наведених негативних последица ваља поменути и позитивне ефекте законског решења да моментом правноснажности усвојеног плана реорганизације долази до трајног редефинисања односа у њему регулисаних. Наиме, планом реорганизације се као мере могу предвидети, поред отпуста дуга и бројне друге. Тако се, на пример, планом могу регулисати промене правне форме, статусне промене, продаја непокретности, претварање потраживања у капитал, отпуштање запослених и сл.⁵⁹ Сложеност ових мера реорганизације указује да се њиховом применом не продуктују само правне последице облигационо-правне природе, већ и последице административног па и стварноправног режима.⁶⁰ Тако би евентуалним законским решењем да последице усвојеног плана у потпуности престају након отварања стечајног по-

58 Решење Привредног апелационог суда 1. Пвж. 88/13 од 6.2.2013. године.

59 О разноликости мера видети: Закон о стечају, чл. 157 ст. 1. Притом, ваља напоменути да се овом одредбом закона не ограничава и могућност реализовања и других мера које у закону нису изричито поменуте.

60 Тако прописивањем одређених мера може доћи до последица попут: стицања права својине новог купца на продатом делу имовине стечајног дужника; регистрације новог привредног друштва и брисања постојећег привредног друштва из регистра, у случају неких од статусних промена; потом се планом може прописати отказ уго-

ступка услед непоступања по плану, дошло до фактичке немогућности враћања у пређашње стање у погледу бројних планом регулисаних и већ спроведених мера.

Следом свега реченог, може се закључити да и поред приметне неправичности према повериоцима који су пристали на отпуст дела дуга зарад вере у успех плана, као и оних којима је услед сложености дејства плана реорганизације отпуст дуга невољно наметнут, не би био делотворан приступ да се, евентуалном изменом законског решења, регулише да у случају неуспеха плана реорганизације престају у целости његове правне последице (тзв. дејство *ex tunc*).⁶¹

Међутим, можда би било делотворно и поврх свега праведно да се у будућности, каквим изменама стечајног закона или при доношењу новог, предвиди да, у случају неуспеха плана реорганизације и покретања новог стечајног поступка, раније усвојени план буде без правног дејства само у делу који се односи на одрицање поверилаца од дела свог првобитног потраживања, попут отпуста дуга и одрицања од средстава обезбеђења свог потраживања.

На тај начин би повериоци у новом стечајном поступку могли пријавити своје целокупно и истородно потраживање према стечајном дужнику. Премда, у случају да су по раније усвојеном плану реорганизације они делимично намирени, за тај износ би њихово потраживање било умањено.

V Закључак

План реорганизације је сложени правни акт. Специфичност његове правне природе и правних дејстава које продукује, удаљавају га од уговора као класичног извора облигационог права. Стога би можда најприкладније било приклонити се ставу да усвојени план реорганизације представља сложени правни акт својствен стечајном праву, који као израз сагласности воље квалификованих поверилаца у циљу њиховог повољнијег намирења у односу на поступак банкротства, чија се правна дејства принудно протежу и на повериоце који су гласали против његовог усвајања или се о његовом прихватању нису

вора о раду за део запослених лица и бројне друге мере, које узрокују сложене правне последице.

61 У том смислу не би било ваљано ни решење које је познавао наш раније важећи Закон о стечајном поступку, а по коме је усвајањем плана реорганизације долазило до застоја стечајног поступка, па се у случају неуспеха плана поступак настављао банкротством. Ово управо из разлога сложености мера које се у процесу стечајне реорганизације могу применити: статусне промене, продаја непокретности и сл.

изјашњавали, чини правни основ спровођења процеса реорганизације стечајног дужника и намирења поверилаца, и као такав има специфичну правну природу – *sui generis*.

Обзиром на изнето, а у складу са позитивноправним одређењем стечајног закона, усвојени план реорганизације доводи до трајног редефинисања односа између поверилаца и стечајног дужника. Његово правно дејство се не ограничава само на повериоце обухваћене планом, већ и на друга лица, превасходно на повериоце који њиме нису обухваћени. Отуда у стечајном поступку отвореном услед непоступања по усвојеном плану реорганизације као стечајном разлогу, повериоци обухваћени неуспелим планом реорганизације могу пријавити само неизмирена потраживања из раније усвојеног плана реорганизације, а која ће бити третирана као потраживања заснована на извршној исправи. Следећи логику закона, намеће се закључак да и потраживања поверилаца која нису била обухваћена раније усвојеним планом реорганизације треба да буду третирана искључиво према условима из раније усвојеног плана, чак и у случају отварања стечајног поступка услед непоступања по плану реорганизације.

Без обзира што наведени законски приступ о коначности правног дејства усвојеног плана реорганизације и у случају њеног неуспеха, може учинити неправичним положај поверилаца који су се по неуспелом плану реорганизације одрекли дела свог потраживања или његовог квалитета, сложеност процеса реорганизације наводи на закључак да би готово неизводљиво било решење по коме би услед неуспеле реорганизације раније усвојени план био у целости без правног дејства. Међутим, можда би било делотворно и поврх свега праведно да се у будућности, каквим изменама стечајног закона или при доношењу новог, предвиди да је у случају неуспеха плана реорганизације и покретања новог стечајног поступка, раније усвојени план без правног дејства само у делу који се односи на одрицање поверилаца од дела свог првобитног потраживања, попут отпуста дуга и одрицања од средстава обезбеђења свог потраживања.

Marko RADOVIĆ

PhD Student at the Faculty of Law, University of Belgrade

LEGAL STATUS OF CREDITORS IN THE CASE OF NONACTING ACCORDING TO THE REORGANIZATION PLAN

Summary

If bankruptcy debtor is not acting according to the reorganization plan that is accepted, according to Serbian law, debtor's behavior becomes new bankruptcy reason which allows initiation of the new bankruptcy proceeding. Furthermore, the destiny of creditors' claims, covered or not covered by the reorganization plan, remains undefined mostly because bankruptcy law in Serbia is incomplete on this issue.

That is why the basic goal of this research is contained in the tendency to highlight some legal concerns from the current Serbian bankruptcy law perspective, to indicate important practical problems and to suggest ideas which could be significant in filling legal gaps, and all that for the sake of fair regulation of creditors status in case the debtor is not acting according to the reorganization plan. Down that road we will see that, in the first place, we have to define bankruptcy plan in all its complexity.

Key words: *bankruptcy, reorganization, reorganization plan, status of creditors.*